



Závěrečná zpětná vazba ke školnímu projektu „Od semínka k lesu“ od pedagogů



V této části metodiky se dozvíte, jak hodnotili školní projekt „Od semínka k lesu“ učitelé, kteří se účastnili pilotního ověřování tohoto projektu. V níže uvedeném textu si můžete přečíst některé vybrané úryvky ze závěrečných zpětných vazeb učitelů.

Předmětem závěrečné zpětné vazby bylo okomentovat školní projekt jako celek a dále jeho jednotlivé části. Učitelé dostali k těmto účelům formulář, kde hodnotili 7 oblastí školního projektu (např.: 1. Obecně o projektu, 2. Manuál a s ním související aktivity a další). U každé oblasti bylo v rámečku podobněji popsáno, na jaké aspekty je vhodné se soustředit. Na základě zpětných vazeb učitelů jsme se snažili upravit školní projekt tak, aby byl co nejlépe využitelný v praxi.

1. OBECNĚ O PROJEKTU

Prosím hodnotte nebo okomentujte: *Naplnění cílů školního projektu, časový rozsah projektu, vhodnost úloh a zpracování školního projektu pro danou cílovou skupinu především na základě vašich zkušeností. Organizace školního projektu. Přínos projektu pro děti (bavilo je to, přineslo jim to nové znalosti, dovednosti, postoje aj.) Oceníme jakékoliv nápady či návrhy, jak projekt upravit, tak bychom ho vylepšili.*

»Učivo 4. ročníku je obsahově totožné s náplní projektu, po drobném přeházení podzimní látky přírodovědy se mi vše skvěle podařilo napasovat bez ztráty drahocenných hodin. Naopak jsem měl příležitost i čas rozšířit učivo a obohatit ho o poskytnuté aktivity včetně materiálového zázemí. Ukončení a tedy vyvrcholení formou jarní brigády – sázení skutečného lesa na skutečném místě a vlastníma rukama bylo dokonalé.

Dvuměsíční interval střídání mi/nám vyhovoval i se zohledněním svátků a školních událostí.«

Pavel Kubiček, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Co se týče věkové hranice dětí, asi bych nezařazovala dříve než ve 3. třídě. Přece jen potřebují již nějaké znalosti, aby teorii i praxi zvládaly. Občas jsme se pohybovali v odbornější rovině. Hodnotím jako vhodné pro 4. a 5. třídu.

Činnosti byly pestré, pro žáky přínosné k doplnění učiva. Děti mé třídy se do všeho zapojují s chutí, což dokázaly i při aktivitách v přírodě. Tím, že k teorii byla připojena i praxe, došlo k lepšímu zapamatování nových informací.«

Jana Šindelářová, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Bylo by dobré, aby učitelé dopředu věděli rozsah, kolik hodin jim to v daném školním roce zabere, aby stihli informovat rodiče na schůzkách a nedocházelo pak ke konfliktům a také aby si rozvrhli, do kterých hodin se jim bude téma hodit (Př nebo Prv, někdy TV – pokud jde o zkoumání v terénu, někdy Vv – když malují rostliny nebo zvířata, někdy čtení – když se dozvídají informace o lese). Tyto mezipředmětové vztahy bych taky doporučovala zvýraznit i na prac. listech.

Dát dětem buky na starost přes prázdniny je dobrá myšlenka, ale bohužel většinou se děti o stromky příliš nestaraly. Ale zasazení stromků na závěr je velmi motivující a děti v tom vidí ten pravý smysl svého snažení.

Moc se mi líbilo, že hodně aktivit (v prac. listech i venku v terénu) vedlo děti ke spolupráci a práci v týmech, to je občas u tříd s větším počtem žáků opomíjené nebo těžko realizovatelné.«

Petra Tomanová, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8



ZÁVĚREČNÁ ZPĚTNÁ VAZBA OD PEGAGOGŮ

»Organizace byla dobře zvládnutá, materiály byly pravidelně doručovány na e-mail, výukové programy proběhly podle plánu, vždy po vzájemné domluvě.

Nejvíce děti bavily výukové programy, zejména závěrečná výsadba.«

Vilma Skřivánková, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Děti úkoly plnily s chutí a někteří žáci si doplňovali vědomosti v domácím prostředí z encyklopedií, případně se ptali rodičů a následně se o novinky se třídou podělili. Vnímaví žáci byli znalostmi obohaceni a dostala jsem zpětnou vazbu od rodičů, kteří si projekt pochvalovali.«

Hana Přichystalová, Základní škola a mateřská škola Brno, Kotlářská 4

2. MANUÁL A S NÍM SOUVISEJÍCÍ AKTIVITY

Prosím hodnotte nebo okomentujte: *strukturu, formu a provedení manuálů k jednotlivým obdobím, rozsah manuálů a počty úloh za daná období, obsahovou stránku manuálu, srozumitelnost zadání popisovaných úloh v manuálu pro učitele, praktické provedení aktivit, vhodnost řešených témat pro děti a také adekvátnost využívaných metod a forem práce. Časový rozsah plnění úloh za jednotlivá období a frekvence dodávání aktivit (vždy jednou za dva měsíce). Pokud by se rozsah projektu redukoval, která témata či úlohy byste vynechali?*

»Manuál je pro učitele dostatečně srozumitelný, považuji ho za přínosný. Kladně hodnotím jeho obsah, ať už jde o popis činností, hry a další návody, které jsme použili v praxi. Rozsah úloh korespondoval s probíraným učivem ve 4. ročníku, aktivity se nám líbily, ale vzhledem k časové dotaci na učivo 4. a 5. ročníku bylo obtížné je zvládnout.«

Hana Burianová, Základní škola, Brno, Novolíšeňská 10, příspěvková organizace

»Manuály byly srozumitelné, šikovnější žáci reagovali pohotově na jednotlivá zadání, úlohy byly sestaveny pestře, činnosti se střídaly, a tím nedocházelo ke ztrátě pozornosti. Metody i formy práce se mi zdály přiměřené a zajímavé, co se týče obsahu bych vyloučila odborné názvosloví – saprofyty,...«

Jana Šindelářová, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Úkolů bych doporučila méně, kloubit učivo a projekt bylo časově náročné. Velmi dobře se pracovní listy dělaly na škole v přírodě (les, rostliny, rostlinná patra atd.)«

Miloslava Schwabová, Základní škola a mateřská škola Brno, Kotlářská 4

»Manuály byly velmi pečlivě promyšleny a přehledně zpracovány. Vždy byly velmi podrobné s širokou nabídkou aktivit. Osobně mi vyhovovalo vždy velké množství informací v manuálu, protože už jsem nemusela nikde jinde hledat a měla jsem vše pěkně pohromadě a „naservírované“. Jejich struktura cíle, výukové metody, pomůcky, postupy, typy, teorie pro učitele mi plně vyhovovaly.

Vybraná témata byla skvěle volena všechna se nám hodila do výukových témat v přírodovědě mohla jsem na ně odkazovat nebo řešit v době probírané látky v přírodovědě. Frekvence dodávání aktivit jednu za dva měsíce bych zachovala určitě ne frekvenci častější (práce na PL nám vždy trvaly minimálně 4 hodiny).«

Miluše Kucková, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8



3. PRACOVNÍ LISTY

Prosím hodnotte nebo okomentujte: *rozsah úloh v pracovních listech, srozumitelnost zadání úloh pro děti, adekvátnost obtížnosti úloh pro děti, práce s pracovním listem (samostatná – žáci nebo kolektivní s Vaším vedením), návaznost pracovních listů na aktivity v manuálu a jejich grafické zpracování. Řešený pracovní list využitelnost pro učitele aj.*

»Pracovní listy byly zpracovány perfektně, srozumitelné. Žákům se práce s nimi velmi líbila. Pracovali samostatně, na závěr následovala kontrola s učitelem. Pracovní listy lze využít i při práci s žáky ostatních ročníků. Grafické zpracování velmi vhodné.«

Bořivoj Štěrbáček, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Rozsah úkolů na pracovních listech byl přiměřený, zadání pro děti bylo srozumitelné, některé úkoly děti zpracovávaly samy, některé jsme zpracovali kolektivně. Děti je vždy rády barevně dotvářely. Pracovní listy navazovaly na aktivity v manuálu. Grafické zpracování moc chválím a kladně hodnotím – odveden obrovský kus práce. Velmi mi vyhovoval řešený pracovní list pro učitele 100% využitelnost. Vypracované pracovní listy jsme měli ve třídě vystavené, takže děti také mohly porovnat svoji úpravu a pečlivost zpracování.«

Miluše Kucková, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8

4. POMŮCKY

Prosím hodnotte nebo okomentujte: *adekvátnost pomůcek, příp. jejich grafické zpracování, využití pomůcek v praxi – návaznost na aktivity v manuálu, množství pomůcek aj.*

»Pomůcky bezvadné, dostupné i pro pedagogy jako příklad výroby vlastních pomůcek, případně využitelnost nabízených pomůcek z Rezekvítku, Lipky.«

Miloslava Schwabová, Základní škola a mateřská škola Brno, Kotlářská 4

»Pomůcky byly výborně připravené, zcela názorné a vhodné pro všechny věkové kategorie tohoto projektu. «

Vilma Skřivánková, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Pomůcky patří k tomu nejlepšímu v rámci projektu „Od semínka k lesu“. Pomůcky byly názorné, oceňuji, že často byly zalaminované fotografie, či živé přírodniny.«

Hana Tomšíková, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

5. VÝUKOVÉ PROGRAMY

Prosím hodnotte nebo okomentujte: *Vhodnost zařazení výukových programů o projektu, tématická a obsahová návaznost výukových programů s projektem, přínos výukových programů pro školní projekt, funkce výukových programů v projektu aj.*

»Výukové programy byly výborné, dobře propracované. Ocenila jsem i možnost přeložit program, pokud bylo špatné počasí.

Rozhodně v tomto projektu své místo mají a jsou jeho důležitou součástí.«

Petra Tomanová, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8



ZÁVĚREČNÁ ZPĚTNÁ VAZBA OD PEGAGOGŮ

»Každá aktivita mimo školu nebo ve škole, ale s jiným vedením/praktikantem, je pro děti zážitkem a přináší hlubší prožitky. A tím i zapamatovatelnost jednotlivých činností, upevnění poznatků a zafixování dovedností. Do lesa se sice čas od času někteří s rodiči, kroužkem,... školou podívají, ale zaostření a podrobnější zkoumání vztahů a souvislostí, vidění konkrétních jednotlivostí (hmyz, drobné rostliny, značky na stromech apod.) jim bez zacílení zůstává utajen. Zařazení takovýchto projektových dnů v terénu- by mělo být pravidelně co čtvrt roku.«

Pavel Kubíček, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Výukové programy byly vhodně zařazené, doplňovaly projekt a působily uceleně s návazností na obsahovou stránku projektu. Dětem se líbily.«

Hana Burianová, Základní škola, Brno, Novolíšeňská 10, příspěvková organizace

6. PĚSTOVÁNÍ STROMKŮ A VÝSADBA

Prosím hodnotte nebo okomentujte: *Průběh pěstování stromků, komplikace s pěstováním, instrukce k pěstování stromků, mělo pěstování a péče o stromky nějaký vliv na děti/přínos pro ně, náročnost péče o stromky ve školním prostředí, počet stromků pro jednu třídu. Průběh výsadby a doprovodný program při výsadbě (Váš názor a reakce dětí).*

»Pěstování stromků ve třídě mělo svůj motivační smysl, bohužel však byla semínka napadena smutnicí, takže žádný stromek nevyklíčil. Možná mělo být od počátku řečeno, že je lepší pěstování venku. I tady to mělo svá úskalí, ne všichni se o stromky starali, když je neměli na očích. Naopak k nim měla přístup školní družina při pobytu venku a děti si pak stěžovaly, že jsou některé poškozené.«

Petra Tomanová, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8

»Je jen v režii konkrétního učitele, jak se sazenicemi naloží. Jeho cit pro pěstování i odpovědnost k probíhajícímu projektu pak přinesly/nepřinesly výsledek (počet přeživších). Materiální možnosti školy tedy zázemí na šk. pozemku apod. je až druhořadým problémem.

Názor na počet sazenic (dítě = strom) nemám jasný. Tím, že se výsev nezdařil a naprostou většinu času byly sazenice na školním dvoře, neměly děti ke konkr. stromku možnost vytvoření vztahu/pouta. Zalévání a následné činnosti byly nárazové a pro vyslané jedince nebo zcela na učitel. Proto ukázková starost, o řekněme 10 sazenic na třídu, by byla v dané situaci dostačující.«

Pavel Kubíček, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Průběh pěstování: výsadba stromků ze semínka se nepovedla, po dodání vzrostlých stromků pěstování úspěšně pokračovalo. Počet sazenic odpovídal počtu dětí ve třídě. Většina se o ně vzorně starala, do terénu bylo dodáno 12 stromků z 22. Ocenění si zaslouží i styl ukončení projektu – „Glejt zakladatele lesa“, hry v přírodě.«

Irena Drábková, Základní škola, Brno, Novolíšeňská 10, příspěvková organizace

7. KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE S REZEKVIŤKEM (KOORDINÁTOROU)

Prosím hodnotte nebo okomentujte: *kvalita spolupráce, srozumitelnost podávaných informací, flexibilita aj.*

»Spolupráce s koordinátorkou byla výborná, neustále zjišťovala, zda nám něco nechybí, upozorňovala nás na termíny odevzdání listů i konání akcí, v případě, kdy my jsme nemohli, tak přišla vše potřebné vyřídit či převzít k nám do školy. Myslím, že lepší spolupráci bych si neuměla



představit. Věci, které nebyly úplně jasně vysvětleny vyplývaly spíše z toho, že se projekt teprve testoval a nebylo jasné, která cesta bude ta nejlepší. Moc si vážím všech lektorek, které se s námi zúčastnily akcí za pěkný přístup a trpělivost. Vždy měly vše perfektně nachystané.«

Petra Tomanová, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8

»Domluva s koordinátory probíhala k maximální spokojenosti. Ve včas a dokonale podáno a vysvětleno. Flexibilně reagovali na naše potřeby a problémy a jejich schopnost improvizace i tolerance našich pochybení byla obdivuhodná. Telefonní i mailová komunikace fungovala skvěle. Přístup k dětem byl opravdu profesionální odborně i lidsky.«

Pavel Kubiček, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

»Spolupráce a komunikace s Rezekvítkem – koordinátorkou Petrou Švihelovou byla a je na vysoké úrovni. Všichni pracovníci Rezekvítku jsou moc šikovní a ochotní. (Poznali jsme je i při výsadbě buků, na Kameňáku, při VP ve škole - vždy velmi profesionální jednání a ochota).«

Milúše Kucková, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8

8. NÁVRHY A TIPY NA ZLEPŠENÍ

Pokud máte nějaké nápady či tipy na zlepšení školního projektu, prosím napište nám je. Tipy na změny se mohou týkat jakékoliv části projektu nebo jeho vlastní struktury apod.

»Digitalizovat, doplnit o videoukázky a interaktivní činnosti s tabulí. Vydát celé jako sborník. Poskytnout materiál škole. Více aktivit v lese (v reálu).«

Pavel Kubiček, ZŠ a MŠ Brno, Jihomoravské náměstí 2

- »- kratší dobu péče o stromky
- více možností průběžně prezentovat výsledky práce ve škole (nejen listy, ale i větší společné práce)
- návštěvy mezi školami zapojenými do projektu«

Petra Tomanová, Základní škola Brno, Bakalovo nábřeží 8

»Pro 2. třídy jsou některé úkoly zbytečně rozsáhlé a složité (např. určování stromů podle pupenů, tvar kořenů stromů), ve 3. třídě již žáci chápali lépe složitější úkoly, snad bych nezařazovala rozdělení hub na mykorhizní, rozkladače a parazity (složité).«

Bronislava Rozbořilová, Základní škola a mateřská škola Brno, Kotlářská 4





Závěrečná zpětná vazba ke školnímu projektu „Od semínka k lesu“ od žáků



Od semínka k lesu

Všechy zážitky od semínka k lesu jsou
by nejlepší všech, protože jsem se sam
něco nového naučila a poznala. Za 2 roky
se mi líbili všechny výlety. Nejlepší
bylo když jsme sárali nový les. Po sázení
lesu jsme měli soutěže a básky. Dozvěděla
jsem se spousta zajímavých věcí o přírodě.
Teď dozvěděla jsem se víc věcí než jsem
myslela. Na výletě od semínka k lesu je
všech velká zábava. Celý program ovanámky je
na ~~to~~ Maximum bodů. Celý program o semínka
k lesu je ten nejlepší na celém
světě. Vše bych udělala, co by prospívalo
přírodě.



Od semínka k lesu.

Příroda sázení - dobrý pocit se
dobře vykonané práce. líbilo se mi sázení
buků. jak velkou dírku musí mít malý stromček.
mě nebavilo říbit nic a nejvíc si
myslím že jak se mělo vykopat dírku RYČEM
mě se ten můj dobře držel.
ale musel mi někdo pomoci byla
to sranda.



OD SEMÍNKAK LESU

Pavla mě jak jsme sázelí stromy. Napřed jsme je vysely, shnilo to, potom nám dali sazenice a zmrazilo to, protož jsme, to měli venku a byla velká zima. Potom jsme šli sázet trochu větší sazenice buky do lesa a povedlo se nám to. Hráli jsme mnoho her o les. Byla to zábava. Naučil jsem se, že buk roste do výšky 40cm. i když v učebnici přírodovědy bylo že 30cm. Tak jsem promyslel a nakonec jsem se dopíčil k výsledku. Nevím. Vše to bylo fajn.

DĚKUJI VÁM ZA VŠE

Od semínka k lesu

Jeli jsme do Lobčovic sázet buky. Když jsme přijeli ^{šli jsme} po smáčkách. Pak jsme dostli kam jsme chtěli. Byli tam lidé kteří stáli na myštině a dvě ženy které nás uvítali. Něco nám říkali, ale už to nepamatuji přesně. Říkali něco o tom, že budeme sázet buky. Pak nám ukázali, jak to budeme dělat. My jsme to pak udělali, moc nám to neslo. Potom jsme to zasadili. Až jsme to udělali hráli jsme hra se síškami. Potom tam byla poručička kterou jsme museli prolezt, nakonec byla trubka ve které byli glijty. Potom nám je učitel rozdál a jeli jsme zpátky na školu.



7. květen

Od semínka k lesu

Líbí se mi hodně sázet a pěstovat stromy a faunu, ale sázet stromy to je pozděk. Buky a javory jsou stromy, které jsou nejlepší. Javory si pěstuji doma ze semínek, které si nabírám a buky ze semínek, které se nám daly, jenže nevyrostli. Coom jsme nám poslaly mladé a malé stromky. Dozvěděli jsme se toho hodně. Lesní snačky a jak sázet stáborně buky. Pracovní listy těch někdy bývá až moc. Některé cvičení byli lehké, ale saky těžké byli sa cvičení. Nej!!! je saky, když k některým úlohám co nám pošle jsou hry - příběhy a divadla.

KONEC!



O semínka k lesu

Moje zážitky - nejvíce se mi líbilo sázení buků (do květináče), ale moc jich nevydrželo z dvaceti asi deset. Proto když jsme je sázely do lesa museli jsme si půjčit některé buky, které měli lidé z projektu. Nejlepší je to že s těch dvou roků nemám ani jeden sazeček, který by se mi nelíbil. Také byly skvělé úkoly, které pro nás lidé z **REZEKVIŤKU** připravily. A hlavně jsme se naučily hodně nových a zajímavých věcí. Doufám že příští rok budeme mít také takové projekty.



Od semínka ke lesu

7.5

Moc se mi to líbilo. Bylo to velmi poučné.
 Nejvíce se všeho se mi líbilo, jak jsme hodnotily
 různé výsadky. Minulý rok se mi moc nepodařilo,
 aby mi vyrostl buk. Naštěstí jsem si mohl vsít
 nové semínko a tak jsme ho zasadily do květináče.
 Ke konci jsme vsáli našť buky a jehly jsme je zasadil
 do lesa. Měly už 20 cm. A tak jsme se s třídou zasadily
 nový les. Dozvěděli jsme se třeba jak se dá z barevných
 papírků udělat lakovou vodu kterou jste jste chtěly.
 Je to velmi jednoduché, potřebujete : mixér, myšku, barevné papírky a vodu.
 Vyrábí se to takhle : naberete se papírky tak aby byly každá barva stejná,
 pak dole : papírky a vodu do myšky a mixérem promixujete a máte lakovou.



OD SEMÍNKA K LESU

líbilo se mi - sázení buček, pracovní listy a lemní značky a průběh o Amice
a nového jsem se naučil - lemní značky a jak vzniká les
ať se mi nelíbilo - na nic si nevzpomínám ani nevyslovené

Od semínka k lesu

Líbilo se mi sázení buček.
Skvělé byly všechny activity.
Dozvěděl jsem se plno nových věcí a skrůtek.

Všechno bylo skvělé

